

# Obsah

Úvodem . . . . .	7
Zásady a cíle vzdělávání . . . . .	17
<b>1 Společenské a teoretické souvislosti výuky romských žáků</b>	<b>18</b>
1.1 Souvislosti používání výukových metod s koncepcí romské integrace . . . . .	18
1.1.1 Základní východiska koncepce romské integrace a její souvislosti s hledáním efektivních metod výuky romského žáka . . . . .	18
1.1.2 Evropská dimenze v metodách výuky romských žáků . . . . .	22
1.1.3 Vyrovnávací postupy ve vzdělávání romských žáků . . . . .	26
1.2 Rozbor některých názorů z oblasti sociálních věd. Tabu, mýty a pedagogika . . . . .	39
1.2.1 Tabu v sociálních vědách odhalované a obhajované Petrem Bakalářem . . . . .	40
1.2.2 Kulturologická perspektiva Romů podle Marka Jakoubka a jeho kolegů . . . . .	52
1.3 Metody ve výuce romských žáků . . . . .	60
1.3.1 Tradiční a alternativní výukové metody . . . . .	60
1.3.2 Specifika výukových metod v edukaci romských žáků (přehled literatury) . . . . .	64
1.3.3 Metodická práce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR . . . . .	68
1.4 Humanistické a národnostní aspekty ve výuce romských žáků . . . . .	72
1.4.1 O humanistickém aspektu používání výukových metod romských žáků . . . . .	72
1.4.2 O národnostním aspektu používání výukových metod romských žáků . . . . .	73
1.4.3 Kontinuita a budoucnost . . . . .	76
<b>2 Romský žák ve vyučování</b>	<b>81</b>
2.1 Alternativní metody „nové výchovy“ . . . . .	83
2.1.1 Cíl a metody zpracování . . . . .	83
2.1.2 Etické aspekty prosazování „nové výchovy“ . . . . .	86
2.1.3 Reformní praxe některých současných školských systémů v oblasti změn etického postoje k žákům . . . . .	88
2.2 K teoretickým východiskům etických situačních her . . . . .	98
2.2.1 K problému socio-kulturní determinace osobnosti . . . . .	98
2.2.2 Situace, hra a morálka . . . . .	100
2.2.3 Etické situační hry a jejich vliv na hodnotový obraz osobnosti . . . . .	110
2.3 Potřeba etiky jako návodu pro řešení životních situací . . . . .	117

2.3.1	Podněty francouzské pedagogiky . . . . .	120
2.3.2	Cvičení mravního jednání – jedna z metod mravní výchovy . . . . .	122
2.3.3	Metody etické výuky ve Spolkové republice Německo . . . . .	123
2.3.4	Projekt osobnostní a sociální výchovy . . . . .	128
2.3.5	Některé možnosti prosazování metody etických situačních her ve školách s převahou romských žáků . . . . .	130
<b>3</b>	<b>Možnosti rozvinutí metodické práce ve výuce romských žáků</b>	<b>135</b>
3.1	K otázkám profesního růstu multikulturního učitele . . . . .	136
3.2	Metody v některých výukových předmětech . . . . .	140
3.2.1	Literární výchova . . . . .	140
3.2.2	Dějepis . . . . .	153
3.2.3	Občanská výchova . . . . .	158
3.2.4	Tělesná výchova a sport . . . . .	164
3.3	Využití etických situačních her ve výuce . . . . .	167
3.3.1	Etické situační hry pro nejmenší . . . . .	167
3.3.2	Etické situační hry na II. stupni ZŠ . . . . .	174
3.3.3	Z myšlenek J. Á. Komenského o mravní kultuře . . . . .	185
<b>4</b>	<b>Filozofie výchovy a edukace romských žáků a studentů</b>	<b>188</b>
4.1	Výchova a vzdělávání romských žáků jako zápas o humanizaci člověka	188
4.2	Filozofie tvořivě humanistické výchovy . . . . .	192
4.3	Patočkova interpretace filozofie výchovy . . . . .	194
4.4	Patočkova filozofie výchovy pro učitele . . . . .	197
4.5	Multikulturní aspekty filozofie výchovy uplatňované při výchově romských žáků . . . . .	201
4.6	Smysl, filozofie a pedagogika . . . . .	204
4.7	Závěr . . . . .	213
<b>5</b>	<b>Literatura a prameny</b>	<b>214</b>
5.1	Literatura . . . . .	214
5.2	Prameny . . . . .	224
<b>A</b>	<b>Přílohy</b>	<b>226</b>
A.1	Výběr z dokumentů týkajících se problematiky národnostních menšin	226
A.2	Seznam setkání pořádaných Hnutím R . . . . .	227
A.3	Fotografická příloha . . . . .	233